

اعضای جامعه در هیئت‌های هماهنگی نقش داوری و قضاوت دارند نه وکالت و نمایندگی

منصور شمس احمدی

عضو شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

مالیاتی نهایی نیست، باید بپذیریم که چون مسئولیت برگ تشخیص با سازمان است پس اجازه دارد سوال کند. اگر چه حد و حدود این سؤال‌ها مشخص نیست و معلوم نیست که چه سؤالاتی می‌تواند بکند و در چه مواردی مجاز به طرح سؤال نیست.

اگر بخواهیم حسابرسی مالیاتی را ادامه دهیم باید یک برنامه‌ی حسابرسی داشته باشیم که به طور دایم روزآمد شود. یعنی بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها، آیین‌نامه‌ها و آرای شورای عالی مالیاتی بلافاصله به عنوان بندی به برنامه‌ی حسابرسی مالیاتی اضافه شوند. حسابرسان باید در هر لحظه بتوانند به سایت جامعه یا سازمان امور مالیاتی مراجعه کرده و آخرین برنامه را مورد استفاده قرار دهند. موارد ابهام و سوء برداشت‌ها باید در جلسات مشترک جامعه با سازمان امور مالیاتی مطرح و

مورد توجه قرار می‌دهیم و از نمونه‌گیری استفاده می‌کنیم اما در حسابرسی مالیاتی چنین نیست. استانداردهای حسابداری کم‌تر قابل تفسیرند، اما قانون مالیات‌های مستقیم، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها بسیار تفسیرپذیر هستند.

در اجرا هم مشکلاتی وجود دارد. در حسابرسی صورت‌های مالی انحراف از استانداردهای حسابداری حداقل در موارد عمده توسط مدیر حسابرسی و یا شریک موسسه مشخص می‌شود. در حسابرسی مالیاتی چنین نیست. هم شریک یا مدیر باید همه‌ی بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها را بدانم و هم همه‌ی حسابرسان مسئول اجرای حسابرسی مالیاتی باید بر این بخشنامه‌ها تسلط داشته باشند. اگر بخواهیم حسابرسی مالیاتی انجام بدهیم چند پیش‌شرط را باید بپذیریم. هم ما و هم صاحب‌کار باید قبول کنیم که گزارش حسابرسی

از همان ابتدا، در سمیناری که سازمان امور مالیاتی برگزار کرده بود، اینجانب مخالفت خود را با ماده ۲۷۲ اعلام کردم. اما امروز شاید دیگر مخالفت با این ماده خیلی دیر باشد؛ چرا که در حال حاضر بسیاری از ما کم و بیش به درآمد حسابرسی مالیاتی وابسته شده‌ایم. اگر بتوان تنوع خدمات حرفه‌ای، به غیر از حسابرسی، را گسترش داد، شاید صلاح بر این باشد که درآمد آن خدمات جایگزین درآمد حسابرسی مالیاتی بشود.

دیدگاه ما با دیدگاه سازمان امور مالیاتی متفاوت است. ما با حسابرسی صورت‌های مالی به اظهارنظر می‌رسیم نه به تشخیص. ما اعتقاد داریم شواهد باید قانع‌کننده باشند نه قطعی، اما سازمان در برخورد با گزارش‌های مالیاتی ما می‌گوید شواهد باید قطعی باشند. در حسابرسی صورت‌های مالی اهمیت را

نتایج به صورت بخشنامه و دستورالعمل اعلام گردد. سمینارها و دوره‌های آموزشی باید برگزار شده و موارد پرسش و پاسخ تهیه و در اختیار حسابرسان و سازمان امور مالیاتی قرار گیرد. در مجموع، سازوکار جدیدی باید برای بررسی گزارش‌ها در نظر گرفته شود. روش فعلی چندان کارا و موثر نیست.

هم‌اکنون، حجم عظیمی از پرونده‌ها به هیئت‌های هماهنگی ارجاع می‌شود، نه فرصت دعوت از حسابرس است و نه مجال گرفتن اطلاعات اضافی. پرونده‌ها باید زودتر به هیئت‌ها ارسال شود و سؤال‌ها و پاسخ‌های حسابداران رسمی به کارگروه‌های تخصصی ارجاع شود تا ایشان با فرصت کافی، دریافت اطلاعات اضافی، و در صورت لزوم دعوت از حسابداران رسمی، نظر کارشناسی خود

را اعلام کنند. اقدامات بعد از صدور رأی هیئت هم باید مشخص باشد. در برخی موارد به دلیل نبود اطلاعات کافی در رأی تصریح می‌شود که سازمان امور مالیاتی در همان مورد اشاره شده اطلاعات لازم را اخذ و طبق قانون اقدام نماید. اما متأسفانه مشاهده شده است که مأموران سازمان علاوه بر اطلاعات اشاره شده در رأی، اطلاعات دیگری را هم از شرکت درخواست کرده‌اند. حدود این اقدامات باید در بخشنامه‌ای کاملاً مشخص و شفاف شود. در بسیاری از موارد ممکن است در پاسخ به سؤال، حق با ما باشد اما مستدل جواب نداده باشیم. در وضعیت فعلی باید بپذیریم که امکان حضور ما در هیئت و تشریح پاسخ وجود ندارد پس باید پاسخ را مستدل و با ارائه‌ی اسناد و مدارک ارائه کنیم.

اعضای معرفی شده توسط جامعه در هیئت‌های هماهنگی و کیل مدافع حسابداران رسمی نیستند. اگر وکیل مدافع بودند باید قبلاً با حسابدار رسمی مذاکره می‌کردند و پاسخ‌ها را مشترکاً تهیه می‌کردند تا بتوانند در هیئت‌ها از نظریات خود دفاع کنند. این اعضا در هیئت‌ها نقش داوری و قضاوت دارند، نه وکالت و نمایندگی. گو این‌که در بسیاری موارد سعی شده نظرات اعضای اکثریت هیأت تعدیل شود. مواردی از قبیل بندهای شرط مربوط به قیمت تمام شده، هزینه‌های جذب نشده و تاییدیه‌ها از این قرارند. به هر صورت به نظر من اگر موارد اشاره شده در بالا اصلاح نشود، اجرای ماده ۲۷۲ در بلندمدت آثار زیان باری برای حرفه در بر خواهد داشت.

تفکیک مسؤلیت‌ها طبق قانون است

جواد عیش آبادی

حسابدار رسمی

یکی از مهمترین مسائلی که همکاران من در جامعه حسابداران رسمی بدان توجه نمی‌کنند، تفکیک مسؤلیت‌ها طبق قانون می‌باشد. همکاران محترم به ماده ۲۷۲ و تبصره ذیل آن توجه داشته و به استناد آن خود را محق رسیدگی و اظهار نظر نهایی در امور مالیاتی محوله می‌دانند. لیکن همه توجه داشته باشید ماده ۲۷۲ بخشی از اجرای قانون م.م. می‌باشد. که به استناد ماده ۲۱۹ "شناسایی و تشخیص درآمد مشمول مالیات، مطالبه و وصول موضوع این قانون" یعنی قانون مالیات‌های مستقیم" به عهده سازمان امور مالیاتی می‌باشد" و در تبصره همین ماده قانونی تصویب هرگونه آیین‌نامه مرتبط را نیز به عهده سازمان مذکور محول نموده، از سوی دیگر سایر موارد قانون مالیات‌های مستقیم همچون مواد ۲۰۳، ۲۳۷ و وظیفه صدور و ابلاغ اوراق

مالیاتی را به عهده سازمان امور مالیاتی محول نموده، با توجه به صراحت قانون بدیهی است برخورد قهرآمیز با مسئله نمی‌تواند برای جامعه حسابداران رسمی ایران حکم پیروزی را در بر داشته باشد. به زعم اینجانب در قوانینی که، در شکل‌گیری آن نقش نداشته ایم و چنانچه مایل به اجرا آن نیز باشیم، بایستی سعی کنیم در تنظیم آیین‌نامه‌های اجرایی به نحویکه شأن و منزلت حسابدار رسمی حفظ شود مشارکت فعال داشته باشیم. ضمن اینکه براساس تمثیل قدیمی "حرمت امام زاده را متولی باید نگهدارد" همکاران محترم جامعه نیز ضمن رعایت حقوق حقه دولت که بر اساس مندرجات قانون وظیفه حاکمیت بوده که به بخش خصوصی واگذار شده، با گزارش دهی صحیح و غیر جانبدارانه‌شان، منزلت و حرمت خویش را حفظ نمایند.